

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z wniosku "I." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.
przy uczestnictwie P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.
o ustanowienie służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 stycznia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 30 maja 2019 r., sygn. akt XIII Ga (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 31 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy w S. w sprawie z wniosku „I.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. z udziałem P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. o ustanowienie służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem:

1. ustanowił na nieruchomości położonej w S. oznaczonej ewidencyjnie, jako działki numer (...) i (...), obręb (...), jednostka ewidencyjna S. , dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...), stanowiącej własność wnioskodawczyni „I.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz uczestnika postępowania P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. służebność przesyłu, polegającą na prawie korzystania z wyżej opisanej

nieruchomości w zakresie niezbędnym do utrzymania, eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji urządzeń, i instalacji elektroenergetycznych, stanowiących własność uczestnika postępowania P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. , a posadowionych na nieruchomości obciążonej, przedstawionej na mapie do ustalenia służebności gruntowej, sporządzonej przez biegłego sądowego M. C. , dołączonej do akt niniejszej sprawy, jak na k. 359, składających się z linii napowietrznej elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV oraz dwóch słupów energetycznych (A-owych), zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości obciążonej, w celu wykonywania czynności, objętych zakresem służebności;

2. zasądził od uczestnika P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz wnioskodawcy „I.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 12.308,00 złotych tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu opisanej w punkcie 1.;
3. oddalił wniosek w pozostałej części.

Postanowieniem z 30 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację uczestnika.

W skardze kasacyjnej uczestnik jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącego, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie: czy przekształcenie przedsiębiorcy, który nabył majątek sieciowy na skutek uwłaszczenia i uzyskania własności urządzeń na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 1991 r., Nr 2 poz. 6), w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa, spowodowało przeniesienie praw związanych z tym majątkiem sieciowym, w tym praw do korzystania z nieruchomości na których posadowiono urządzenia przesyłowe - w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżąca nie wykazała powyższych okoliczności.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego przedsiębiorstwo państwowe, które nabyło z mocy prawa - na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. 1991 r., Nr 2,

poz. 6) - własność urządzeń przesyłowych, posadowionych na nieruchomości Skarbu Państwa, może być uznane za posiadacza w dobrej wierze służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2019 r., III CZP 81/18). W uchwale składu 7 sędziów z dnia 5 czerwca 2018 r., III CZP 50/17, (Biul. SN z 2018 r., nr 7-8, s. 3), Sąd Najwyższy przesądził, że nabycie przez przedsiębiorstwo państwowe na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych własności urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomościach należących do Skarbu Państwa nie spowodowało uzyskania przez to przedsiębiorstwo z mocy prawa służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu obciążającej te nieruchomości.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 marca 2019 r., IV CSK 390/18 podsumował w tym zakresie dorobek orzecznictwa, podzielenie argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu tego postanowienia czyni zbędnym jej przytaczanie.

Biorąc to pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

jw